

Zoznam použitých skratiek 7

Zoznam tabuliek a obrázkov 9

Úvod (Štefánia Moricová) 11

1 Verejné zdravotníctvo 15

- 1.1 Vznik a vývoj verejného zdravotníctva (Ladislav Hegyi) 17
- 1.2 Definície verejného zdravotníctva (Darina Sedláková, Ladislav Hegyi) 23
- 1.3 Stratégie verejného zdravotníctva pre Európu (Darina Sedláková) 24
 - 1.3.1 Úvod 24
 - 1.3.2 Výzvy 24
 - 1.3.3 Hlavné zásady 24
 - 1.3.4 Rámec pre činnosť 25
 - 1.3.5 Cesta vpred: Úloha SZO a ďalšie kroky 26

- 1.4 Verejné zdravotníctvo v Európskej únii (Marcela Božíková) 28
- 1.5 Zdravie 2020 (Darina Sedláková) 30
 - 1.5.1 Zdravie 2020 – vízie, zámery, ciele a hlavné zásady 30
 - 1.5.2 Strategické úvahy a možnosti 32

2 Zdravie 35

- 2.1 Definície zdravia (Ladislav Hegyi) 37
 - 2.1.1 Zdravie ako hodnota 37
- 2.2 Determinanty zdravia (Ivan Bielik) 39
 - 2.2.1 Determinanty zdravia 39
- 2.3 Právna garancia rovnosti v zdraví (Karol Tóth) 50
 - 2.3.1 Zásada rovnakého zaobchádzania 50
 - 2.3.2 Všeobecný zákaz diskriminácie 50

3 Demografický trend (Ladislav Hegyi) 55

4 Zdravotný stav obyvateľstva (Ladislav Hegyi) 61

5 Prevencia vo verejnom zdravotníctve 67

- 5.1 Prevencia neinfekčných chorôb (Štefánia Moricová) 69
 - 5.1.1 Prevencia chorôb, ktoré sú najčastejšou príčinou úmrtí 69
- 5.2 Vakcinológia a verejné zdravotníctvo (Vladimír Oleár) 76
 - 5.2.1 Hlavné determinanty kvalitného imunizačného programu 76
 - 5.2.2 Bezpečnosť vakcín 77

6 Úvod do štatistiky (Vít Šajter) 79

- 6.1 Základné pojmy 81
 - 6.1.1 Rozdelenie štatistických súborov 81
- 6.2 Štatistické metódy 82
- 6.3 Základné štatistické charakteristiky 84
- 6.4 Rozdelenie náhodných veličín štatistických súborov 85
- 6.5 Odhad parametrov a charakteristík základného súboru 86
- 6.6 Testovanie štatistických hypotéz – testy významnosti 87
- 6.7 Analýza vzťahov štatistických veličín 88
- 6.8 Zdravotnícka štatistika 89
- 6.9 Vybrané ukazovatele demografickej a zdravotníckej štatistiky 90

7 Epidemiológia 93

- 7.1 Základy epidemiologických metód vo verejnom zdravotníctve (Zuzana Krištúfková) 95
- 7.2 Epidemiologická metóda práce 96
 - 7.2.1 Ukazovatele výskytu, výsledku choroby a zdravotného stavu populácie 96
 - 7.2.2 Testovanie hypotéz 97
 - 7.2.3 Skríning 102
 - 7.2.4 Surveillance ochorení 103
- 7.3 Všeobecná epidemiológia infekčných ochorení (Mária Štefkovičová) 105
 - 7.3.1 Infekcia 105
 - 7.3.2 Proces šírenia nákazy 106
 - 7.3.3 Protiepidemické opatrenia 107
 - 7.3.4 Surveillance 112

8 Ochrana zdravia 115

- 8.1 Odbor hygieny detí a mládeže z pohľadu verejného zdravotníctva (Jana Nováková) 117
- 8.2 Výživa z pohľadu verejného zdravotníctva (Iveta Trusková) 121
- 8.3 Životné prostredie a zdravie (Kvetoslava Koppová) 124
 - 8.3.1 Ovzdušie 124
 - 8.3.2 Voda 127
 - 8.3.3 Hluk v životnom prostredí 129
 - 8.3.4 Žiarenie 130
 - 8.3.5 Biologické účinky žiarenia 133
- 8.4 Zdravie pri práci (Štefánia Moricová) 137
- 8.5 Mikrobiológia a jej postavenie vo verejnom zdravotníctve (Cyril Klement) 141
- 8.6 Štátny zdravotný dozor (Kvetoslava Koppová) 144

9 Výchova k zdraviu 147

- 9.1 Definícia, obsah a ciele výchovy k zdraviu (Ladislav Hegyi) 149
- 9.2 Kompliancia (Ladislav Hegyi) 153
- 9.3 Poradne zdravia (Róbert Ochaba, Ladislav Hegyi) 155
- 9.4 Podpora zdravia (Róbert Ochaba) 158
- 9.5 Dokumenty SZO (Darina Sedláková) 164
- 9.6 Národný program podpory zdravia 166
- 9.7 Závislosti (Róbert Ochaba) 167
 - 9.7.1 Všeobecné delenie drogových závislostí 167

9.7.2 Prevencia závislostí 167

10 Komunitná medicína 171

10.1 Obsah a ciele komunitnej medicíny (Ladislav Hegyi) 173

10.2 Vulnerabilné skupiny 176

10.2.1 Rómovia (Ivan Bartošovič) 176

10.2.2 Nezamestnaní (Katarína Dostálová) 178

10.2.3 Bezdomovci (Ivan Bartošovič) 179

10.2.4 Seniori (Ladislav Hegyi) 184

11 Mimoriadne udalosti vo verejnom zdravotníctve (Cyril Klement) 187

11.1 Biologické zbrane a bioterorizmus 195

12 K niektorým otázkam etiky vo verejnom zdravotníctve (Ivan Bielik) 201

13 Základy komunikácie vo verejnom zdravotníctve (Ivan Bielik) 209

14 Sociálne lekárstvo (Ladislav Hegyi, Katarína Macková) 215

15 Manažment vo verejnom zdravotníctve 219

15.1 Manažment zdravia (Ladislav Hegyi, Ivan Bielik) 221

15.2 Význam manažmentu pri realizácii úloh verejného zdravotníctva (Jana Hamade) 224

15.3 Právne „desatoro“ vrcholového manažéra v zdravotníckom zariadení (Marcela Božíková) 230

15.4 Kríza a krízová komunikácia (Ivan Bielik) 235

15.5 Ekonomika zdravotníctva (Ladislav Hegyi, Ivan Bielik) 238

15.6 Štátna politika zdravia v Slovenskej republike (Ivan Bielik, Róbert Ochaba) 242

15.7 Organizácia a riadenie zdravotníctva v SR (Ivan Bielik, Katarína Macková, Ladislav Hegyi)

244

15.8 Organizačná štruktúra, úlohy a ciele SZO (Darina Sedláková) 251

16 Právo vo verejnom zdravotníctve 253

16.1 Právo vo verejnom zdravotníctve (Karol Tóth, Ivana Pagáčová) 255

16.2 Správne konanie vo verejnom zdravotníctve (Karol Tóth, Jozef Tóth) 258

16.3 Komunitárne právo vo verejnom zdravotníctve (Marcela Božiková) 263

17 Perspektívy vývoja zdravia v 21. storočí (Štefánia Moricová) 267

18 Register 271